

Rečníci:

TOMÁŠ VALÁŠEK

predseda slovenskej Skupiny expertov na novú Strategickú koncepciu NATO, člen Správnej rady SAC, riaditeľ zahraničnej politiky a obrany, Centrum pre európsku reformu, Londýn

STEVEN FLANAGAN

Senior Vice-President a Henry A. Kissinger Chair, Centrum pre strategické a medzinárodné štúdie, Washington, D.C.

CAMILLE GRAND

riaditeľ, Foundation pour la recherche stratégique, Paríž

Brífing bol zorganizovaný v rámci projektu STRATCON 2010, celoročného projektu Slovenskej atlantickej komisie zameraného na novú Strategickú koncepciu NATO. Brífingu a následnej diskusie sa zúčastnili dve desiatky účastníkov z Asociácie Atlantickkej zmluvy (ATA) a Mládežníckej Asociácie Atlantickkej zmluvy (YATA), asociácie mimovládnych organizácií zo 41 krajín euro-atlantického regiónu.

BRÍFING CIVILNÝCH PORADCOV NATO GoE ČLENOM ASOCIÁCIE ATLANTICKEJ ZMLUVY (ATA)

Pokiaľ ide o najnovší vývoj príprav Novej strategickkej koncepcie NATO, hovorí sa, že generálny tajomník NATO Anders Fogh Rasmussen má už prvý koncept na papieri. Mal by ju predstaviť do 30. septembra a dva týždne potom, 14. októbra v albánskej Tirane, sa uskutoční „superministeriál“ (stretnutie ministrov obrany a zahraničných vecí NATO). Ak sa všetko dohodne na Ministerskom stretnutí, členské krajiny NATO môžu začať s finalizáciou textu. Ak nie, budú mesiac doladovať svoje rozdiely, do summitu NATO v Lisabone, ktorý sa bude konať v druhej polovici novembra.

NATO v rozšírenom svete

NATO ako regionálna organizácia významne prispieva aj ku globálnej stabilite a bezpečnosti: preto bude musieť byť nová Strategická Koncepcia skutočne zrozumiteľná pre každého: od tvorcov rozhodnutí až po „mliekarov z Omahy“, rovnako ako bola Washingtonská zmluva pred 60 rokmi. Hlavné hrozby dneška nevychádzajú z euro-atlantického regiónu, ale z vonka – to musí byť zdôraznené aj v Koncepcii. Hrozba nemusí byť nevyhnutne hrozbou našej teritoriálnej integrity, ale ohrozením našich záujmov: NATO pritom doteraz nevypracovalo patričný kontrolný zoznam, kritériá alebo pokyny ako reagovať. Predefinovanie Článku V alebo Článku IV by však takisto nebolo správnu cestou.

Vzťah Ruska a NATO v nasledujúcej dekáde

Jednou z najdôležitejších tém novej Strategickkej Koncepcie je nepochybne Rusko. Analýzy a odporúčania NATO GoE vedenej Hon. Madeleine Albrightovou vyžadovali dvojitý prístup zložený zo zapojenia a odstrašenia, podobne ako v Harmelovej správe z roku 1967. Na druhej strane, ako bolo zopakované už mnohokrát, NATO od konca Studenej vojny nepotrebuje Rusko ako *raison d'être* a existuje množstvo iných výziev, ktoré môžeme riešiť najmä v spolupráci s Ruskom a tým, že uznáme Rusko ako partnera v našich spoločných záujmoch. Od zasadnutia Rady NATO-Rusko, ktoré sa uskutoční 20.-21. septembra v New Yorku sa očakáva, že bude v tomto kontexte kľúčová. To, ako sa zachovajú ruskí predstavitelia, ukáže, či je Rusko pripravené na lepší vzťah s NATO. Zatiaľ sme od ruských expertov videli jednak negatívne náznaky, jednak aj snahy o porozumenie a spoluprácu. Je dôležité povedať, že NATO GoE sa už pokúsila dosiahnuť spoločný postoj voči Rusku vo svojej analýze a odporúčaniach k novej Strategickkej Koncepcii NATO predstavenej 17. mája tohto roku. Spoločná raketová obrana NATO a Ruska by rovnako mohla byť jedným z viacerých hodnotných východísk spolupráce: za predpokladu, že nepovedie k programu v hodnote miliárd eur,



SLOVAK ATLANTIC COMMISSION
SLOVENSKÁ ATLANTICKÁ KOMISIA

Klariská 14, 811 03 Bratislava,

Slovak Republic

Phone/fax: 00421/2.544.106.09

e-mail: sac@ata-sac.org

www.ata-sac.org

ktorý nebude fungovať a bude založený len preto, aby bolo NATO priateľské k Rusku.

Spôsobilosti NATO

NATO akútne potrebuje vnútornú reformu, ktorá by sa týkala investícií, jednotného velenia a samotného veliteľstva, ako aj mnohých iných oblastí. Kľúčovou časťou bude téma jadrových zbraní, v ktorej je potrebné nájsť komunikáciu vedúcu dopredu:

- musí byť jasne povedané, kto v NATO by mal mať zbrane, koľko, a kde by mali byť rozmiestnené (zaujímavá debata na túto tému práve prebieha v Turecku)
- malo by byť preskúmané, či je žiaduce zachovanie jadrových zbraní na súčasnej úrovni, ako aj a vojenská relevancia jadrových zbraní
- vyriešiť spor o tom, či raketová obrana by mala hrať substitutívnu úlohu pre jadrové odstránenie (napr. pre Francúzsko je to doplnková, nie substitutívna úloha)

Komentár Amb. ANATOLIJA ADAMISHINA, bývalého ruského veľvyslanca v Taliansku a Veľkej Británii

V diskusii Amb. Adamishin, prezident Ruskej asociácie pre euro-atlantickú spoluprácu (člen Asociácie Atlantickkej zmluvy) zvýraznil 5 bodov, ktoré sú piliermi ruskej zahraničnej politiky smerom k NATO, zdieľané ľuďmi blízkymi prezidentovi Dmitrijovi Medvedevovi:

- Rusko by chcelo dostať jasné pozvanie, aby sa stalo členom NATO
- Zastavenie kontingentného plánovania na oboch stranách (NATO i Ruska) je žiaduce
- Vojensko-technická spolupráca NATO a Ruska by bola podporená zo strany Ruska
- NATO by malo vytvoriť oficiálny vzťah s Organizáciou Dohovoru o kolektívnej bezpečnosti (ODKB)
- Rusko chce participovať na spoločnej raketovej obrane s NATO

Komentár Amb. JERZY NOWAKA, bývalého poľského veľvyslanca pri NATO

V odpovedi na 5 bodov bývalého ruského diplomata, zdôraznil Amb. Nowak, viceprezident Poľskej Euro-Atlantickej Asociácie (člen Asociácie Atlantickkej zmluvy), že v Rusku musia rozumieť jednému: s cieľom hľadať dôveryhodnosť, ruskí lídri musia prijať paralelné kroky v oblasti demilitarizácie a jadrového zbrojenia. Tieto témy totiž občas predstavujú problém: krajiny NATO chcú jasný signál z Moskvy, že Rusko sa mení,

viac reciprocity z ruskej strany. Namiesto vytvárania nových inštitúcií v euro – atlantickom regióne by sme sa mali usilovať o to, aby tie existujúce fungovali a stanovili také „pravidlá hry“, aby sa nezopakovala kríza podobná tej v Kirgizsku (v ktorej žiadna z relevantných krajín alebo medzinárodných organizácií nebola schopná alebo ochotná zasiahnuť).



Zoznam diskutérov

Dr. TROELS FROLING, generálny tajomník, Asociácia Atlantickej zmluvy / Dánska Asociácia Atlantickej zmluvy

Amb. ANATOLIJ ADAMISHIN, bývalý ruský veľvyslanec v Taliansku a Veľkej Británii / prezident, Ruská asociácia pre euro-atlantickú spoluprácu

Dr. WERNER FASSLABEND, bývalý minister obrany Rakúska / prezident, Euro-atlantická asociácia Rakúska

SAMUEL DE PAIVA PIRES, výkonný viceprezident, Mládežnícka asociácia Atlantickej zmluvy / prezident, Portugalská mládežnícka atlantická komisia

MIROSLAV MIZERA, viceprezident, Mládežnícka asociácia Atlantickej zmluvy / projektový riaditeľ STRATCON 2010, Slovenská atlantická komisia

JAN HAVRÁNEK, poradca ministra, Ministerstvo obrany Českej republiky

JAUHIEN ZAMOJDZIN, predseda, YATA Bielorusko

ZSÓFIA ÉLEK, viceprezident, Maďarská mládežnícka atlantická rada

ALEXANDAR DJELOŠJEVIC, Atlantická rada Srbska

JORGE ARTUR GIRAO, Portugalská atlantická komisia

BRANKO LAZIC, Atlantická rada Srbska

GERGELY VARGA, Inštitút pre Strategické a Obranné štúdie, Národná univerzita obrany Mikuláša Zrínskeho

TOMÁŠ TELEKY, projektový manažér STRATCON 2010, Slovenská atlantická komisia

ZUZANA KALMANOVÁ, redaktorka, EURO-ATLANTIC QUARTERLY / Slovenská atlantická komisia